

Rom Na-Eguzobe Ọhụhụ ahụ — Nọmba Iri na Otu

Ighota Ngwa Ato nke Amuma: Septemba 11, 2001, na Usoro Nwalee Ikpeazu maka Adventizim Laodisia}

Jeff Pippenger
2024-08-30

Dị nnọọ ka Ogost 11, 1840, kwadoro ukpuru ndi Miller nabatara, mgbe Septemba 11, 2001 gasiri, ndi di njikere ihu huru na ukpuru amuma nke Future for America nabatara bu ezi usoro Akwukwo Nso nke mmiri ozuzo ikpeazu ahụ, dika e si deputa ya n'Isaiah isi nke iri abuo na asato. Itinye ahiri mgbanwe n'elu ahiri mgbanwe, dika e si gosiputa ya n'akuko ihe mere eme di nso, mere ka e guzosie ike na Septemba 11, 2001, bu ikwughachi nke Ogost 11, 1840.

Ha huru na dika mmuo-ozu ahụ di ike nke Mkpughe iri siri ridata n'afọ 1840, O mere ka odida Ya n'afọ 2001 buru ihe atu ya. Mmuo-ozu abuo ahụ ridadara mgbe amuma banyere Alakuba na-emezu. Mgbe ahụ, ngaghari ahụ toro ka ndi ikom na ndi inyom zaghachiri n'iru oru nke oma nke usoro ahụ. E lefere ndi ndu nke Adventism nke ubochi nke asaa nke Laodisia n'oge ogwugwu n'afọ 1989, ma ugbu a uka ahụ batara n'usoro ule ikpeazu ya, dika Onye-nwe-anyi malitere ihoputa ngaghari nke mmuo-ozu nke ato ka ha buru ndi nkwichite Ya nke ubochi ikpeazu.

Otu iwu kachasi mkpa n'ime iwu ndi e nyere maka ubochi ikpeazu bu itinye amuma n'oru ugboro ato. Karisia n'oge ahụ ka itinye ihe otiti ato ahụ n'oru ugboro ato putara ihè, nke kwadoro nke oma ihe omume nke Septemba 11, 2001. Mgbe a nyochachara eziokwu ahụ n'ezu obi, ndi a no na-eduga n'"uzo ochie" nke Jeremaya, site n'obi ndi na-achọ eziokwu, mmezu amuma ahụ, tinyere izi ezi nke iwu nkowa amuma ndi otu ozi mmuo ozi nke ato nakweere.

A huru na ezi nghota nke ndi osu uzu banyere akuko ihe mere eme nke ahuhu mbu nke Mkpughe isi nke itoolu nochiri anya Alakuba. A huru onye amuma ugha ahụ bu Mohammed dika eze nke akuko ahụ. N'ime akuko ahụ, Alakuba ga-awakpo Alaeze Ukwu Rom, a kowaputakwa udi agha ha kpomkwem dika iku ihe na mberede na n'enweghi atumanya. N'ihe gbasara nke ahụ, a ghotara na udi agha Alakuba kpomkwem nyere mgborogwu etimoloji nke okwu a bu "assassin." N'ime akuko ahụ, Alakuba ga-emeru ndi agha Rom ahụ, oge ahụ wee gwu n'okpuru ahiri amuma oge nke otu nari afọ na afọ iri ise. Mgbe amuma oge ahụ kwusiri n'ubochi Julai 27, 1449, amuma oge na akuko ihe mere eme nke ahuhu nke abuo malitere.

O malitere amuma oge ozu nke nari afọ ato na iri itoolu na otu, na ubochi iri na ise, nke kwusiri n'ubochi Ogost 11, 1840. N'akuko ihe mere eme ahụ, onye ochichi nke nochiri anya oru amuma nke Islam bu Ottman, onye Mohammed nochiri anya ya n'akuko ihe mere eme nke ahuhu mbu. Isi nke itoolu na-ekwu na n'akuko ihe mere eme nke ahuhu nke abuo, Islam ga-egbu ndi agha Rome. Ha ka ga-eji udi agha ahụ eme ihe, na-awakpo n'uzu mberede na nke a na-atughi anya ya, ma n'akuko ihe mere eme ahụ ka e bu uzu cheputa ma jiri ntụ egbe ruo oru, ya mere ahuhu nke abuo nochiri anya udi agha nke ugu mberede nke onye ogbu mmadu na-anochi anya ya, tinyere na o

gụnyekwara ihe mgbawa.

N'ụbọchị Septemba 11, 2001, ahụhụ nke atọ nke Islam ji ihe mgbawa kirie ndị agha ime mmụọ nke Rom na mberede. Ihe omume ahụ kpọrọ akara mmalite nke ọtụtụ ahịrị eziokwu amụma, ma o doo anya na e guzobewo ya n'elu ndị àmà abụọ gara aga nke ahụhụ mbụ na nke abụọ. Ihe omume ahụ gosipụtara n'ezie na, dị nnọọ ka ike e nyere n'akụkọ ihe mere eme Millerite nke Ogọst 11, 1840, mgbe e mezuru amụma Islam nke ahụhụ nke abụọ ma mmụọ ozi nke Mkpughe iri rịdata, otu a kwa, mgbe amụma Islam nke ahụhụ nke atọ bjarutere, ọ kpọrọ akara nridata nke mmụọ ozi nke Mkpughe iri na asatọ n'ụbọchị ahụ.

“Ugbu a ka okwu a na-abịa na ekwupụtala m na a ga-ehichapụ New York site n'ebili mmiri ukwu? Nke a abụghị ihe m kwuworo mgbe ọ bụla. Ekwuwo m na, ka m na-ele nnukwu ụlọ ndị ahụ a na-ewu elu n'ebe ahụ, n'ala ruo n'ala, 'Lee ihe nkiri dị egwu nke ga-eme mgbe Onyenwe anyị ga-ebili ima jijiji ụwa nke ukwu! Mgbe ahụ ka a ga-emezu okwu ndị dị na Mkpughe 18:1–3.' Isi nke iri na asatọ dum nke Mkpughe bụ ịdọ aka ná ntị banyere ihe na-abịa n'ụwa. Ma enwetaghị m ihè ọ bụla pụrụ iche gbasara ihe na-abịa n'elu New York, naanị na amaara m na otu ụbọchị a ga-adọda nnukwu ụlọ ndị dị n'ebe ahụ site n'itugharị na ntughari nke ike Chineke. Site n'ihè e nyere m, amaara m na mbibi dị n'ụwa. Otu okwu sitere n'Onyenwe anyị, otu mmetụ nke ike Ya dị ukwu, ụlọ ndị a buru ibu ga-ada. Ihe nkiri ga-eme nke ịdị egwu ha anyị enweghị ike iche n'echiche.” Review and Herald, July 5, 1906.

Mgbanwe nke Future for America bụzi nke a hụrụ, site n'aka ndị dị njikere ihu, dị ka ihe hà n'otu na mmegharị ndị Millerite. Islam nke nsogbu nke atọ ghorọ akụkụ bụ isi nke ozi ahụ site n'oge ahụ gaa n'ihu. Mkpughe nsọ kuziri n'uzọ doro anya na mgbe mmụọ ozi nke Mkpughe ga-arịdata, mmiri ozuzo ikpeazụ ga-abịa.

“Mmiri ozuzo nke ikpeazụ ga-adakwasị ndị nke Chineke. Otu mmụọ-ozi dị ike ga-esi n'elugwe gbadata, a ga-emekwa ka ụwa niile nwuo n'otuto ya.” Review and Herald, Eprel 21, 1891.

Ka Odum nke ebo Juda malitere imeghe nghota sara mbara banyere mmiri ozuzo nke ikpeazụ, O duuru ndị Ya gaa n'akwukwọ Joel, nke bụ isi ebe a na-atụ aka na ya banyere mmiri ozuzo nke ikpeazụ. N'oge ahụ ụfọdụ n'ime ndị ikom ahụ ndị sonyeere mmegharị ahụ mgbe Septemba 11, 2001 gasiri, kpebiri na umu ahụhụ ndị ahụ dị na Joel ndị na-ebibi osisi vain nke Chineke, ruo n'ikpote nke Mkpu Etiti Abali, nochiri anya Islam. Ha enweghị ike ma ọ bụ ha achoghị ihu na umu ahụhụ ahụ nochiri anya Rom.

Ihè dídé ahụ siri ike nke sitere n'ighota itinye amụma n'orụ n'uzọ atọ gbasara ahụhụ atọ ahụ gbakwunyere nkwardo ezi uche na-adighi nsọ n'azoro ha na umu ahụhụ ahụ nochiri anya Islam. Dika ọ na-adị mgbe niile, ozugbo a nabatara nkowa nke onwe, a na-amalite itugharị Akwukwọ Nso n'uzọ na-ezighi ezi n'igbalị ikwado ntala ugha ahụ. N'orụ ha ime ka echiche ha guzoro ike, ha gosiputara na ha aghotaghị ukpuru nke ihe-nlereanya na mmezu-ya.

N'ihe omumu nkà mmuta okpukpe na nke Akwukwọ Nso, a na-eji mkpuruokwu ndị a bụ “udị” na “mmezu udị” kowaa mmekorita dị n'etiti ihe abụọ, ebe otu na-ebu ụzọ gosi ma ọ bụ na-akowa n'ihu nke ọzọ. Echiche a na-adakarị n'okpuru nkewa sara mbara karịa nke “onyinyo” na “ezi ihe.”

Uđi bu ihe omume, mmadu, ma o bu usoro e hiwere n'Agba Ochie nke na-egosi tupu oge eruo ma o bu na-akowa n'ihu ihe omume, mmadu, ma o bu usoro kwekoru na ya n'Agba Oheru. O na-aruru di ka ihe nnochianya na-ebute uzou. Antaitapu bu mmezu ma o bu imezu n'eziokwu nke udi ahuru. O bu eziokwu nke udi ahuru turu onyinyo ya tupu oge eruo. Echiche nke "onyinyo" na "ihe nke bu eziokwu ya" na-adako na mmekorita di n'etiti udi na antaitapu. "Onyinyo" na-anochi anya (udi), ebe "ihe nke bu eziokwu ya" na-anochi anya (antaitapu).

Ya mere, ka onye o bu ekpela unu ikpe n'ihe banyere nri, ma o bu n'ihe onunu, ma o bu n'ihe gbasara ubochi ememme nsu, ma o bu onwa oheru, ma o bu ubochi izu ike ndi ahuru: ndi bu onyinyo nke ihe ndi ga-abia; ma ahuru ahuru bu nke Kraist. Ndi Korosi 2:16, 17.

N'ihu na iwu nwere onyinyo nke ihe oma ndi ga-abia, o bughikwa nnoo oyiyi nke ihe ndi ahuru n'onwe ha, o pughu ime ka ndi na-abiakwute ya zuo oke, site n'aja ndi ahuru a na-achuru kwa afo mgbe niile. Ndi Hibu 10:1.

N'arumu ka bilitere mgbe Septemba 11, 2001 gasiri gbasara Joel, na banyere njirimara ziri ezi nke Rom papal di ka e sere ya n'onyinyo site n'umu ahuru ano, nke si otu a kowaa mbibi na-aga n'ihu nke Adventism Laodisia, ndi na-aruru ka na umu ahuru ahuru bu Islam, o bughu ya, o bughu nani na ha tinyere nkwusioru ike na-adighi edo nsu n'elu itinye ariri ato ahuru n'oru ugboro ato, kama ha kpokwara udi ndi na-ezo aka n'ezigbo mmezu, ya bu, Rom, ma kwuo na udi ndi ahuru n'ezie na-akowaputa Islam. N'ime ime nke a, ha nyere ihe ama na ha maobu aghotaghi n'ezie ukuru nke udi na ihe o na-anochi anya ya n'ezigbo mmezu, maobu na ha kweere na ikowa udi ndi ahuru n'uzo na-ezighi ezi bu uzou kwesi ekwesi isi kwado njedebe a chorou.

N'ime esemokwu di ugbo a banyere Rom, e nwekwara ozou ihe ama na ndi na-ejidesi echiche ezighi ezi ike na "ndi na-apunara mmadu ihe" nke Daniel isi nke iri na otu, amaokwu nke iri na ano, bu United States, aghotaghi nke oma ma itinye-amuma ugboro ato, ma o bukwu ukuru nke ihe nnochianya na mmezu ya.

Mgbe ndi ahuru na-ejide echiche na "ndi ohi" ahuru bu United States chorou ikwado onodu ha, ha na-eji ngwa nke itinye amuma ugboro ato banyere Rome ato ahuru, iji kwuo na Rome nke oge a, bu ngosiputa nke ato nke Rome, bu United States. N'itukwasu obi na ha anaghi ama uma eburu ama ugha, na na ha na-egosiputa naani amaghi ama kpuru isi banyere iwu ndi na-achuru itinye amuma ugboro ato, ha na-eji agwa amuma nke Rome abuo mbu ahuru eme ihe ma na-aruru ka na agwa nke akuko ihe mere eme Rome na-akowaputa Rome nke oge a.

Rome nke ndi ogou mmuo bu nke mbu n'ime mmezu amuma ato banyere Rome. N'isi nke asato nke Daniel, Rome nke ndi ogou mmuo bu mpi nta nke nwoke. N'isi nke abuo, Rome nke ndi ogou mmuo bu ochichi steeti. N'isi nke asaa nke Daniel, Rome nke ndi ogou mmuo kewara buru alaeze akuku iri.

Ngosiputa nke abuo nke Rom bu Rom ndi popu, nke n'isi nke asato bu mpi nta nke nwanyi, nke n'isi nke abukwa bu ochichi uka, nke n'isi nke asaa bukwu mpi ahuru na-ekwu nkwalu megide Chineke ma na-aputakwa mpi ato. Rom ndi ogou mmuo bu otu ike naani ya, ma Rom ndi popu bu ike abuo n'otu, na-anochi anya uka ndi popu di ka o na-achikwa ochichi steeti nke usoro ndoro

ndoro o chichi ndi gara aga nke Rom ndi ogo mmuo. N'afọ 1798, ike ndi popu natara mmeru ahụ ya na-egbu egbu, ma o kwusighi ibu uka; naani ihe o kwusiri ibu bu anu ohia nke amuma Akwukwo Nso, n'ihu na e wepuru ike ochichi obodo nke o na-achibu.

Rom nke abuo bu Rom nke ndi Popu, o rukwara oru naani dika ike (anu ohia) nke amuma Akwukwo Nso mgbe o nwere ikike ijikwa ike nke ochichi ka o wee mezuo atumatu nkwulu ya megide Chineke. Rom mbu bu otu ike puru iche, Rom nke abuo bu ike abuo n'otu, Rom nke atokwa bu ike ato n'otu. Ngosiputa ato ndi a nke Rom ka a na-achikwa site n'otu ukpuru ahụ nke na-achikwa itinye amuma n'oru ugboro ato o bula. N'amuma, e nwere ahuhu ato, Babilon ato, Rom ato, na Ilaja ato. N'ihe gbasara udi na ihe o na-anochi anya ya, ngosiputa abuo mbu nke itinye amuma n'oru ugboro ato o bula bu udi, nke na-enye onyinyo nke mmezu nke ato, nke bu ihe o na-anochi anya ya n'ezie na isi ihe nke itinye amuma n'oru ugboro ato ahụ.

N'aka Rome, agwa nke Rome abuo mbu ahụ na-egosi na ma Rome nke ndi ogo mmuo ma Rome nke ndi popu nyere onye na-achi ha aha Pontifex Maximus. Ya mere, aha onye na-achi Rome nke oge a ga-abu Pontifex Maximus, aha a na-atughị onye isi ala o bula nke United States mgbe o bula. Rome abuo mbu ahụ ga-emeru ihe mgbochi ala ato iji guzobe ikike ha n'elu ocheeze nke oge puru iche nke akuko ihe mere eme ha. Enweghi ihe ama o bula na-egosi na United States meriri ihe mgbochi ala ato tupu 1798.

Rom abuo mbu ahụ nwere oge a kapiri onu e ji amata mgbe ha ga-achi n'ike kacha elu. N'amaokwu nke iri abuo na anọ nke Daniel isi nke iri na otu, a na-akowa Rom ndi ogo mmuo dika na-achi maka "oge," ma o bu afọ nari ato na iri isii, nke o mere site n'Agha Actium n'afọ 31 T.K., ruo n'afọ 330 M.K. Ugboro ugboro a na-akowa Rom nke ndiozi di ka na-achi afọ otu puku abuo na nari isii mgbe e wepuru mpi ato ahụ, site n'afọ 538 ruo 1798. N'Aizaya isi nke iri abuo na ato, a na-akowa United States dika na-achi afọ iri asaa nke ihe nnochianya, dika ubochi nke otu eze, ma o weputaghi ihe mgbochi ala ato tupu ochichi ya nke afọ iri asaa nke ihe nnochianya amalite.

A na-anochi Rome nke oge a anya dika o na-emeru ihe mgbochi ala ato nke eze nke ndida, ala ebube ahụ, na Egypt n'ime Daniel isi nke iri na otu, amaokwu iri anọ ruo iri anọ na abuo; ma mgbe e merichara ihe mgbochi ato ahụ ma mee ka ha noria n'okpuru Rome, ha wee buru njiko ato ahụ nke dragon ahụ, anu ohia ahụ, na onye amuma ugha ahụ. Jon na-emekwa ka anyi mara na a gworo onya na-egbu egbu nke anu ohia papal ahụ, nakwa na o wee chiwa ochichi ruo onwa iri anọ na abuo nke ihe nnochianya.

M hukwara otu n'ime isi ya dika e meruru ya ahụ ruo onwu; a gwokwara onya onwu ya: uwa dum wee juo anya soro anu ohia ahụ. Ha wee kpoo dragon ahụ isiala nke nyere anu ohia ahụ ike: ha kpokwara anu ohia ahụ isiala, na-asị, Onye di ka anu ohia ahụ? onye puru ibu agha megide ya? E nyerekwa ya onu nke na-ekwu okwu ukwu na nkwulu Chineke; e nyere ya kwa ikike iga n'ihu onwa iri anọ na abuo. Mkpughe 13:3-5.

Anu ohia ahụ nke na-achi maka onwa iri anọ na abuo nke amuma mgbe a gwochara onya onwu ya bu ike Rome.

Amụma nke Mkpughe 13 na-ekwuputa na ike ahụ a nọchiri anya ya site n'anụ ọhịa nke nwere mpi ndị yiri nke nwa atụrụ ga-eme ka "ụwa na ndị bi n'ime ya" fee ndị papacy ofufe—nke a nọchiri anya ebe a site n'anụ ọhịa ahụ "dị ka agụ." ... N'ụwa Ochie na n'Ụwa Ọhụrụ, ndị papacy ga-anata nsopurụ n'ime nsopurụ a na-enye ụlọorụ ụbọchị Sọnde, nke dabere naani n'elu ikike Chọọchị Rom." The Great Controversy, 578.

Rome nke ndị ọgọ mmụọ, nke mbụ, chiri n'ike kasi elu ruo afọ narị atọ na iri isii n'ime mmezu nke Daniel isi nke iri na otu, amaokwu nke iri abụọ na anọ, ọ mekwara nke a mgbe o wepuru ihe mgbochi ala atọ n'ime mmezu nke Daniel isi nke asatọ, amaokwu nke itoolu.

Papal, Rom nke abụọ, chiri n'oke ikike ruo afọ otu puku abụọ narị isii, n'ime mmezu nke ọtutu akukụ Akwukwọ Nso, ma o mere nke a mgbe o wepuru ihe mgbochi ala atọ, n'ime mmezu nke Daniel isi nke asaa, amaokwu nke asatọ na nke iri abụọ.

Rom nke oge a na-emerị eze nke ndịda na amaokwu nke iri anọ nke Daniel iri na otu, wee n'amaokwu nke iri anọ na otu ọ na-emerị ala ahụ di ebube, ma n'amaokwu nke iri anọ na abụọ ọ na-emerị Ijpt. Rom nke oge a bu eze nke ugwu nke Daniel isi nke iri na otu.

Rome nke ndị ọgọ mmụọ, bu Rome mbụ, bu ike na-akpagbu mmadu; Rome nke papal, bu Rome nke abụọ, bukwa ike na-akpagbu mmadu; ya mere Rome nke oge a ga-abu ike na-akpagbu mmadu.

United States ga-esonye n'ime mkpagbu nke atọ Rom nke oge a ga-emezu, ma nke a anaghị akowa United States dika ike papal; ọ na-egosi nani otu agwa nke mmekorita United States na ike papal n'ubochi ikpeazu.

Ndi na-achọ iru uka na United States bu "ndi ohi nke ndi gi" n'ubochi ikpeazu na-eji itinye n'oru ugboro atọ nke Rome atọ ahụ mee ka ha mata United States n'uzo na-ezighi ezi. Uzo ezighi ezi ha na-eji n'okwu gbasara itinye n'oru ugboro atọ dabere n'imata otu njirimara nke Rome abụọ mbu ahụ, ma na-ekwusi ike na njirimara amuma nke Rome, ọ bughikwa Rome n'onwe ya, bu Rome nke atọ ahụ.

Ha na-akowa iwu mbu nke Sunday nke Constantine n'akuko ihe mere eme n'afọ 321 AD, ma mesia iwu Sunday nke Rome nke ndi popu n'afọ 538 AD, iji kwuo na iwu Sunday nke na-abia n'oge na-adighi anya na United States na-akowa United States dika Rome nke oge a; ha na-agwakotakwakwa ntughari ha ezughi okè site n'ijikota ido aka na nti Jisos banyere igbapu oso mgbe "ihe aru nke nkiti" Daniel kwuru banyere ya putara, dika iwu Sunday. "Ihe aru nke nkiti" Jisos kwuru banyere ya na-atu aka n'iwu Sunday abuo n'ubochi ikpeazu, ma ọ bu nnoo akara amuma di iche, n'ihia na ọ bu ido aka na nti ka a gbapu oso, ọ bughị ido aka na nti ka a zere akara nke anu ohia ahụ. Echiche ha ezughi okè adighikwa obuna elebara eziokwu ahụ anya na e nwere iwu Sunday abuo kpomkwem n'ubochi ikpeazu.

Ya mere, mgbe unu ga-ahụ ihe aru nke mbibi ahụ, nke e kwuru okwu banyere ya site n'onu Daniel onye amuma, ka o guzo n'ebe nso, (onye obula na-agu ya, ka ọ ghota:) mgbe ahụ ka ndi no na Judia gbalaga n'ugwu di iche iche: ka onye no n'elu ulo ghara irida iburu ihe ọ bula n'ulo ya puta: onye nokwa n'ubi alaghachikwala azu iburu uwe ya. Ahuhu ga-adirikwa ndi di ime, na ndi na-enye umu ha ara n'ubochi ndi ahu! Ma kpeenu ekpere ka mgbapu unu ghara idi

n’oge oyi, ma ọ bụ n’ụbọchị izu ike. Matthew 24:15–20.

“Arụ arụ nke mbibi, nke Daniel onye amụma kwuru banyere ya,” bụ ihe irịba ama Jisọs nyere ndị Ya nke mere ka a mata mgbe ha ga-agbapụ n’ihu mbibi ahụ na-abịa nke Jerusalem, mgbe Rom ndị ọgọ mmụọ nọchibidoro ma mesịa bibie ebe nsọ na obodo ahụ site n’afọ 66 ruo n’afọ 70 AD.

“Jizọs kwupụtara n’ihu ndị na-eso ụzọ ya na-ege ntị ikpe ndị ahụ ga-adakwasị Izrel dapụrụ n’okwukwe, ma karịsịa ntaramahụhụ nkwughachi ahụ ga-abiakwasị ha n’ihi ijụ ha juru Mesaya na n’ihi ikpogide Ya n’obe. Ihe irịba ama ndị doro anya nke a na-apughị imehie ga-ebute njedebe ahụ dị egwu ụzọ. Oge ahụ a na-atụ egwu ga-abia na mberede, na kwa ngwangwa. Ma Onye Nzọputa doro ndị na-eso ụzọ Ya aka ná ntị, si: ‘Ya mere, mgbe unu ga-ahụ ihe arụ nke ime ka ebe buru ihe togboro n’efu, nke Daniel onye amụma kwuru banyere ya, ka o guzo n’ebe nsọ, (onye na-agụ ya, ya ghotā ya:) mgbe ahụ ka ndị nọ na Judia gbaga n’ugwu.’ Matiu 24:15, 16; Luk 21:20, 21. Mgbe a ga-eguzobe ụkpuru ofufe arụsị nke ndị Rom n’ala nsọ ahụ, nke gbatiri ihe dị ka furlong ole na ole n’èzí mgbidi obodo ahụ, mgbe ahụ ka ndị na-eso ụzọ Kraịst ga-achota nchekwa n’igbapụ. Mgbe a ga-ahụ ihe irịba ama idọ aka ná ntị ahụ, ndị ga-agbanahụ aghaghị ighara ime oge ọ bụla...”

“Ọ dighị otu Onye Kraịst nwuru n’ime mbibi nke Jerusalem. Kraịst enyeworị ndị na-eso ụzọ Ya idọ aka ná ntị, ndị niile kweere n’okwu Ya wee na-eche ihe irịba ama ahụ e kwere ná nkwa... N’enweghị oge ọ bụla, ha gbapuru gaa n’ebe nchekwa—obodo Pella, n’ala Perea, n’azu Jordan.” *The Great Controversy*, 25, 30.

Ka afọ 538 na-eru nsọ, Ndị Kraịst nke oge ahụ matara na e emeruo ụka site n’ime nkwekorita ya na okpukpe ikpere arụsị, ma dabere n’idọ aka ná ntị nke Kraịst, ma na njikọ ya na ihè e nyere site n’igba ama nkeozì Pọl n’Akwukwo Nsọ nke Abụọ nke Ndị Tesalonaika isi nke abụọ, ha gbara ọsọ banye n’ozara amụma nke afọ puku abụọ na narị atọ na iri isii.

“Ma tupu Kraịst abia, mmepè dị mkpa n’ụwa okpukpe, ndị e buru amụma ha n’amụma, ga-ebu ụzọ mee. Onyeozì ahụ kwuru, si: ‘Ekwela ka a kpalie unu ngwa ngwa n’uche, ma ọ bụ ka obi lọọ unu mmiri, ma ọ bụ site n’mmụọ, ma ọ bụ site n’okwu, ma ọ bụ site n’akwukwo ozi dị ka o si n’aka anyị pụta, dika ụbọchị Kraịst adilari nsọ. Ka onye ọbụla ghara iduhie unu n’uzọ ọbụla: n’ihi na ụbọchị ahụ agaghị abia, ma ọ buru na ọ bughị na ọpupu n’ezi okwukwe ebute ụzọ bįara, ka e wee kpughee nwoke ahụ nke mmehie, nwa nke la n’iyi; onye na-emegide ma na-ebuli onwe ya elu karĩa ihe niile a na-akpo Chineke, ma ọ bụ nke a na-efe ofufe; nke mere na ya dika Chineke na-anodu n’ulo nsọ Chineke, na-egosi onwe ya na ya bụ Chineke.’”

“A ghotaghị okwu Pọl n’uzọ na-ezighị ezi. E kwesighị ikuzi na ọ bụ ya, site n’okpughe puru iche, doro ndị Tesalonaika aka ná ntị banyere ọbibia Kraịst nke ga-eme ozugbo. Onodu dị otu a ga-ebute mgbagwoju anya n’okwukwe; n’ihi na ndakpo olileanya na-edugakarị n’ekweghị ekwe. Ya mere, onye-ozì ahụ duru umunna ahụ odu ka ha ghara inabata ozi dị otu a dị ka nke si n’aka ya bĩa, ọ gara n’ihu mesie eziokwu ahụ ike na ike popu ahụ, nke amụma Daniel kowara nke oma, ka ga-ebili ma luso ndị nke Chineke agha. Ruo mgbe ike a ga-aruzu oru ya na-egbu egbu ma na-ekwulu Chineke, ọ ga-abu ihe efu nye nzuko ahụ ile anya maka ọbibia nke Onyenwe ha. ‘Ọ bụ na unu echetaghị,’ ka Pọl juru, ‘na mgbe m ka nọ n’etiti unu, agwara m unu ihe ndị a?’”

“Nnukwu ma di egwu bu onwunwa ndi ga-abiakwasị ezi nzuko Kraist. Obuna n’oge ahụ onyeozị ahụ na-ede, ‘ihe omimi nke ajoy omume’ amalitela iru oru. Mmepụ ndi ga-eme n’odinihu ga-abu ‘di ka oru Setan, n’ike niile na ihe iriba ama na oru ebube ugha, na aghugho niile nke ajoy omume n’ime ndi na-ala n’iyi.’”

“Nke ka di mkpa nke ukwu n’itu egwu bu okwu onyeozị ahụ kwuru banyere ndi ga-aju inata ‘ihunanya nke eziokwu.’ ‘N’ihi nke a,’ ka o kwuru banyere ndi niile ga-akpachara anya ju ozi nile nke eziokwu, ‘Chineke ga-ezitere ha aghugho di ike, ka ha wee kwere ugha: ka e wee maa ha niile ikpe, ndi na-ekweghi eziokwu, kama ndi nwere mmasi n’ajoy omume.’ Ndi mmadu apughị n’enweghi ntaramahuhu iju ido aka na nti ndi Chineke n’ebere Ya na-ezigara ha. N’ebe ndi na-anogide n’itughari azu site n’ido aka na nti ndi a no, Chineke na-ewepu Mmuo Ya, na-ahapu ha n’aghugho ndi ahụ ha huru n’anya.” Acts of the Apostles, 265, 266.

Nkwekorita di n’etiti ikpere arusi na uka bu akara ido aka na nti nke duru Ndi Kraist nke oge ahụ ka ha kewapu onwe ha na Rom nke ndi poopu, ma ekwesiri iriba ama na ihe nke Pol tinyere n’ido aka na nti Jizos banyere igbapu bu otu akuku Akwukwo Nso ahụ ka William Miller ghotara na “ihe a na-eme kwa ubochi” nke di n’akwukwo Daniel nochiri anya Rom nke ikpere arusi. Mmekorita amuma di n’etiti Rom nke ikpere arusi na-egbochi, ma mesia dapu n’uzo ka Rom nke ndi poopu wee rigoro n’ocheeze, bu eziokwu a ga-aghota, n’ihi na nsonaazu nke ighara imata mmekorita amuma ahụ ga-ewetara ndi na-ahughị eziokwu ahụ n’anya aghugho siri ike. Nwanyị White na-ekwu maka otu akuko ihe mere eme ahụ:

“O choroy ogu siri ike nke juputara n’onodu mberede ka ndi ga-anogide na-ekwesị ntukwasị obi guzosie ike megide aghugho na ihe aru ndi e zoro n’okpuru uwe ndi nchua ja ma webata n’ime uka. A naghị anabata Baibul dika ukpuru okwukwe. A kpoy ozizi nke nnwere onwe n’ihe banyere okpukpe iju okwukwe, a kpoyokwa ndi na-akwado ya asi ma machibido ha.

“Mgbe ogu di ogologo ma sie ike gasiri, ndi ntakiri ahụ kwesiri ntukwasị obi kpebiri ikewapu njiko nile ha na choochi ahụ dapuru n’ezi okwukwe, ma o buru na o ka ju itohapu onwe ya n’ugha na ikpere arusi. Ha huru na nkewa bu ihe di mkpa kpmkpam ma o buru na ha ga-erube isi n’okwu Chineke. Ha enweghi ike ikwe ka njehie ndi na-eweta onwu nye mkpuruobi ha nogide, ma were kwa nke ahụ buru ihe atụ nke ga-etinye okwukwe umu ha na umu umu ha n’ihe ize ndu. Iji mee ka udo na idi n’otu diri, ha di njikere ime nkwenye o bu la nke kwekoro n’ibu ndi kwesiri ntukwasị obi nye Chineke; ma ha chere na obuna udo ga-abu ihe a zutara oke onu ma o buru na e jiri ichu aja ukpuru zuta ya. O buru na a puru inweta idi n’otu naani site n’ikwekorita n’eziokwu na ezi omume, mgbe ahụ ka odiche diri, obuna agha.” The Great Controversy, 45, 46.

E gosiri ma mee ka e sie ike n’amuma bu mmekorita di n’etiti United States na ochichi ndi pope n’ubochi ikpezu, site n’otu Pol si kwaa mmekorita di n’etiti Rome nke ndi mba ozoy na Rome nke ndi pope tupu afoy 538 AD. N’oru ugboro atoy nke Rome, Rome nke ndi mba ozoy mezuru okwu Jizos nke kwara aru aru nke mbibi dika ihe iriba ama iji gbalaga, ma Rome nke ndi pope mezuwara okwu Jizos. Nwanyinna White na-akowaputa mmezu ozoy nke okwu Kraist.

“O dikwaghi ugbu a oge ka ndi nke Chineke na-etinye ihunanya ha, ma o bu na-akpakoba aku ha n’ime uwa. Oge ahụ adighi anya, mgbe, dika ndi mbu na-eso uzo ahụ, a ga-amanye anyi

ichọ ebe mgbaba n'ebe ọgbọrọ n'efu na ebe naanị mmadụ nọ. Dịka nnochibido nke ndị agha Rom megide Jerusalem bụ ihe irịba ama maka mgbapụ nye Ndị Kraịst Judia, otu a ka inara ọchịchị n'aka n'akukụ nke mba anyị n'iwu nke na-amanye idobe sabbath nke papal ga-abụ idọ aka ná ntị nye anyị. Mgbe ahụ ka ọ ga-abụ oge ihapụ nnukwu obodo ndị ahụ, dịka nkwa ebe maka ihapụ obere obodo ndị ahụ gaa n'ụlọ ndị dipụrụ adịpụ n'ebe zoro ezo n'etiti ugwu.” Testimonies, volume 5, 464.

N'oge nke Kraịst, idọ aka ná ntị ahụ mere ka Ndị Kraịst mata oge ha ga-agbapụ na Jerusalem. N'arọ nke ise na nke isii, idọ aka ná ntị ahụ mere ka Ndị Kraịst gbapụ banye n'ọzara.

Nwanyị ahụ wee gbaga n'ọzara, ebe o nwere ebe Chineke kwadebere, ka e wee zụọ ya nri n'ebe ahụ otu puku ụbọchị abụọ narị na ụbọchị iri isii.... E wee nye nwanyị ahụ nku abụọ nke nnukwu ugo, ka o wee fee banye n'ọzara, n'ebe ya, ebe a na-azụ ya maka otu oge, na oge dị iche iche, na ọkara oge, pụọ n'ihu agwọ ahụ. Agwọ ahụ wee si n'ọnyụ ya wusa mmiri dị ka idei mmiri n'azụ nwanyị ahụ, ka o wee mee ka idei mmiri ahụ buru ya pụọ. Ala wee nyere nwanyị ahụ aka; ala wee meghee ọnyụ ya, ilo idei mmiri ahụ nke dragon ahụ si n'ọnyụ ya wusa. Dragon ahụ wee were nwanyị ahụ ezigbo iwe, gaa ibu agha megide fọdurụ n'ime mkpuru ya, ndị na-ebebe iwu Chineke, ma nwee àmà nke Jisọs Kraịst. Mkpughe 12:6, 15–17.

Jisọs na-eji mmalite nke ihe kọwaa njedebe ya mgbe niile, n'ihu na Ọ bụ Alfa na Omega. A ghọtara idọ aka ná ntị banyere ihe arụ nke mbibi n'akukọ ihe mere eme nke Rom ndị popu mgbe a ghọtara ikike ndị popu dị ka nke na-eguzo n'ebe nsọ.

Matiu, Mak na Luk dere ihe ndekọ banyere idọ aka ná ntị a, ma n'ihu ntụaka nke ọ bụla e nwere ntakiri mgbanwe n'okwu e ji kwuo ya. Matiu siri, “Ya mere, mgbe unu ga-ahụ ihe arụ nke mbibi ahụ, nke e kwuru banyere ya site n'aka Daniel onye-amụma, ka o guzo n'ebe nsọ,” ma Mak siri, “mgbe unu ga-ahụ ihe arụ nke mbibi ahụ, nke e kwuru banyere ya site n'aka Daniel onye-amụma, ka o guzo n'ebe ọ na-ekwesighi.” Luk siri, “mgbe unu ga-ahụ Jerusalem ka ndị agha gbara ya gburugburu, mgbe ahụ maranụ na mbibi ya adịwo nso. Mgbe ahụ ka ndị nọ na Judaea gbaga n'ugwu.”

Àmà atọ ahụ niile na-arukọ ọrụ ọnyụ. Aga m enye nkọwa ka kpomkwem. Ntụaka Luk banyere Jerusalem ka e ji ndị agha gbaa gburugburu na-akọwa idọ aka ná ntị ahụ na, mgbe Rom nke ndị ọgọ mmuọ malitere nnochibido ya megide Jerusalem n'afọ 66 AD, ndị Kraịst ka nọ n'ime Jerusalem ga-agbapụ ozugbo. Ntụaka Matiu banyere “ebe nsọ ahụ,” kwekọrọ n'ihu Pọl kọwara dị ka “nwoke nke mmehie” nke “nọ n'ụlọ nsọ Chineke, na-egosi onwe ya na ọ bụ Chineke,” si otú a na-anọchi anya mmezu nke papacy banyere “ihe arụ nke mbibi.” Mak na-akọwa ihe arụ nke mbibi ka ọ na-eguzo n'ebe o kwesighi iguzo, nke a kwekọrọkwa n'idọ aka ná ntị e nyere Adventism ka ọ gbapụ n'ụbọchị ikpeazụ. Abụọ n'ime idọ aka ná ntị ndị ahụ jikọtara ya na iwu ahụ na onye ọbụla na-agụ idọ aka ná ntị ahụ kwesiri ighota, ha niile na-ekwu banyere ihe irịba ama nke ga-eme ka a gwa ndị Kraịst nke oge ahụ ka ha gbapụ.

Ntunyere ụgha nke itinye ya n'ọrụ ugboro atọ, nke ndị na-ekwu na “ndị na-apunara mmadụ nke ndị gi” bụ United States na-akọwa n'uzọ na-ezighi ezi, na-egosi na mgbe e mezuru “ihe arụ nke mbibi” n'iwu ụbọchị Sọnde na United States, iwu ụbọchị Sọnde ahụ a na-amanye mgbe ahụ na-akọwa

United States dịka Rome nke Oge A, n'ihi na Rome nke ndị ọgọ mmụọ na Rome nke popu abụọ ahụ emeworị mbụ manye iwu ụbọchị Sọnde.

Nsogbu dị n'itinye ya n'ọrụ n'uzọ ahụ na-ezighị ezi bụ na iwu ụbọchị Sọnde nke Rom ndị na-ekpere arụsị mere n'afọ 321 AD, ma mmezu nke “ihe arụ nke nkporịa” n'aka Rom ndị na-ekpere arụsị mezuru n'afọ 66 AD, afọ 255 tupu iwu ụbọchị Sọnde nke 321 AD. Otu a kwa, nkwekọrịta nke mụrụ “nwoke mmehie” amalitelari ime n'oge Pọl, onye kwuru, “ihe omimi nke ajo omume amalitelari jru ọrụ,” ma iwu ụbọchị Sọnde nke ndị popu biara ihe kariri nari afọ anọ ka e mesiri. Ndị akaebe abụọ mbụ n'ime itinye amụma n'ọrụ ugboro atọ na-eguzobe àgwà ndị na-akọwa mmezu nke atọ n'ụbọchị ikpeazu. “Ihe arụ nke nkporịa” n'ụbọchị ikpeazu, n'elu ndị akaebe akukọ ihe mere eme abụọ, na ndekọ Akwukwọ Nsọ atọ nke okwu Kraịst, na-anọchi anya idọ aka ná ntị ka a gbapụ, ọ bughị mmanye nke iwu ụbọchị Sọnde.

N'isiokwu sochirinụ anyị ga-akọwa n'uzọ doro anya ihe kpatara itinye ya n'ọrụ ji buru nke na-ezighị ezi n'odịnaya nke iwu ndị e guzobere metụtara itinye amụma n'ọrụ ugboro atọ, nakwa ihe kpatara ikọwa iwu Sọnde n'odịnaya nke idọ aka ná ntị nke Kraịst nyere ji buru nkwpụta na-ezighị ezi banyere akukọ ihe mere eme amụma.

“Nkweta a e mere n'etiti ikpere arụsị na Iso Uzo Kraịst butere mmalite nke ‘nwoke mmehie’ ahụ e buru amụma banyere ya dịka onye na-emegide Chineke ma na-ebuli onwe ya elu karịa Chineke. Usoro ukwu ahụ nke okpukpe ụgha bụ ọmarịcha ọrụ ike Setan—ihe ncheta nke mbọ ya ime ka o nọdụ n'ocheeze ka o jiri ọchịchọ nke ya chia ụwa.” *The Great Controversy*, 50.